

یادگیری کارآفرینانه به عنوان حوزه برآمده در آموزش کودکان

اشاره

مسلماً مطرح کردن آموزش کارآفرینی در دورهٔ پیش‌دبستان، چالش‌ها و سؤال‌های مختلفی را عنوان می‌کند. به زعم لفلر^۱ (۲۰۱۴)، زمانی که در یک موقعیت آموزشی مثل پیش از دبستان، دربارهٔ آموزش کارآفرینی صحبت می‌شود، لغت کارآفرینی به دو معنی تقسیم می‌گردد: یکی کارآفرینی^۲ که به کسب‌وکار مربوط می‌شود و دیگری جسارت و عمل^۳ که به افزایش مهارت‌های کارآفرینانه در جهت رشد فردی از قبیل: توانایی کودکان برای نوآوری و ابتکار، کشف و جست‌وجوی فرصت‌ها، مسئولیت‌پذیری، مشارکت و همدلی، اعتماد به نفس و خلاقیت اشاره دارد.

چالش و کشمکش بین این دو دیدگاه، یعنی کارآفرینی به معنای کسب‌وکار و دیگری کارآفرینی به معنای توسعهٔ مهارت‌های کارآفرینانه، می‌تواند در تحقیقات بسیاری ردیابی شود. تحقیقات آیردال و جونز^۴ (۲۰۱۰) نشان داده است که آموزش کارآفرینی برای یادگیری کسب‌وکار می‌تواند به راحتی در یک مرحلهٔ آموزشی و در قالب یک موضوع مرتبط آموزش داده شود؛ در صورتی که آموزش مهارت‌های کارآفرینی به عنوان جنبه‌ای از رشد، به برنامه‌ریزی و زمان بیشتری نیاز دارد و طبق تحقیقات (سیکولا لینو^۵، ۲۰۱۱) شروع آموزش از دورهٔ پیش از دبستان، فرصتی خاص و ویژه برای دانش‌آموزان و کودکان خردسال فراهم می‌آورد و به عنوان مرحله‌ای ایده‌آل برای تعلیم و توسعهٔ نگرش مثبت کارآفرینانه در آنان محسوب می‌شود (پیترمن و کندی^۶، ۲۰۰۳ و هیلبرون^۷، ۲۰۱۰). بنابراین، ما باید این حقیقت را عملی کنیم که آموزش مهارت‌های کارآفرینانه از طریق یک شروع زود هنگام و اولیه از دوران قبل از دبستان امکان‌پذیر می‌گردد (راپوسو و دوپاکو^۸، ۲۰۱۱). در این راستا محققانی همچون (لفلر^۹، ۲۰۰۶، کورهنن، کومولینن و راتی، ۲۰۱۲ و اکسلسن، ۲۰۱۳)^۹ معتقدند که کلمهٔ کارآفرینی فقط بر دانش کارآفرینی یا مفهوم کسب‌وکار دلالت ضمنی دارد؛ در صورتی که کودکان خردسال در مراکز پیش‌دبستانی می‌توانند یک رویکرد کارآفرینانه را بپذیرند و آن را به کار گیرند (لیندستروم^{۱۰}، ۲۰۱۳). بنابراین «یادگیری کارآفرینانه» یک حوزه یا زمینهٔ برآمده در آموزش کودکان پیش‌دبستانی است (اکسلسون، هوگلند و سندبرگ^{۱۱}، ۲۰۱۵) (۴۲:۲۰۱۵)

نقش مربی در رویکرد یادگیری کارآفرینانه

در رویکرد یادگیری کارآفرینانه، معلم و مربی، تسهیل‌کنندهٔ یادگیری است (کوپمن، هامر و هکرت^{۱۲}، ۲۰۱۳) و یادگیرنده، عنصری فعال در فرایند یادگیری

است که از طریق تجربه‌اندوزی، تولید اطلاعات می‌کند و به اهداف یادگیری توافق شده دست می‌یابد.

برای به کارگیری رویکرد یادگیری کارآفرینانه در امر آموزش کودکان، باید فضای مناسب برای آن به وجود آید. این فضا باید واجد شرایط زیر باشد:

– فضایی عملی که در آن کودکان بتوانند اطلاعات را به صورت عملی و تجربی کسب کنند.

– مستلزم انجام دادن فعالیت فراوان باشد.

– واقعی باشد؛ به گونه‌ای که فراگیرندگان خود را در فضایی عینی و بیرونی احساس

گام اول: به دست آوردن شناخت کافی از علایق، نیازها و توانمندی‌های کودکان؛

گام دوم: چارچوب‌بندی یادگیری‌های کودکان از طریق تعاملات حمایت‌کننده؛

گام سوم: نظارت بر پیشرفت کودکان جهت دستیابی به اهداف مهم؛

گام چهارم: ایجاد فرصت‌هایی برای یادگیری که براساس علایق کودکان ساخته شده است (بوت، دنیل و یولمی بی^{۱۳}، ۲۰۱۲).

مسلماً اتخاذ چنین رویکردی در امر آموزش کودکان می‌تواند آن‌ها را به رهبرانی قوی و سالم و حل‌کنندگان برتر مسائل و مشکلات در مراحل مختلف زندگی تبدیل کند و کیفیت زندگی آن‌ها را بهبود بخشد (گستین، ۲۰۱۱). رویکرد یادگیری کارآفرینانه می‌تواند از سنین خردسالی و در کلیه محیط‌های آموزشی به‌طور رسمی و غیررسمی، توسط همه افرادی که در تربیت کودکان سهیم‌اند، مورد استفاده قرار گیرد.

پی‌نوشت‌ها

1. Leffler
2. Enter preneurship
3. Enter Prising
4. Jones, & Iredale
5. Seikkula & Leino
6. Peterman & Kennedy
7. Heilbrunn
8. Raposo and do Paço
9. Leffler; Korhonen, Komulainen & Raty; Axelsson
10. Lindstrom
11. Axelsson, Hagglund & Sandberg
12. Koopman, Hammer, Hakkert.
13. Mary B. Boat, Laurie A. Dinnebeil and Youlmi Bae

منابع

۱. سسیزه، بتول. (۱۳۹۴). طراحی الگوی برنامه درسی کارآفرینی برای کودکان پیش از دبستان و ارزشیابی آن از دیدگاه متخصصان برنامه درسی، کارآفرینی و مربیان. فصلنامه مطالعات پیش‌دبستان و دبستان، سال اول، شماره اول، پاییز ۹۴
۲. پرهیزکار، مرتضی؛ شسیرازی قباد و مقدم شهیدی، عطیه. (۱۳۸۳)، آموزش و تدریس کارآفرینی. تهران سازمان همیاری اشتغال فارغ‌التحصیلان، جهاد دانشگاهی.
3. Leffler, E. (2014). Enterprise Learning and School Subjects – A Subject Didactic Issue? Journal of Education and Training, 1 (2), 15-30. <http://dx.doi.org/10.5296/jet.v1i2.5194>
4. Axelsson, Hagglund & Sandberg. (2015). Entrepreneurial Learning in Education Preschool as a Take-Off for the Entrepreneurial Self. Journal of Education and Training. ISSN 2330-9709 2015, Vol. 2, No. 2. Pp 40- 58 <http://www.macrothink.org/jet>
5. Jones, B., & Iredale, N. (2010). Enterprise education as pedagogy. Education + Training, 52 (1), 7-19. <http://dx.doi.org/10.1108/00400911011017654>
6. Raposo, Mário and do Paço Arminda (2011) Entrepreneurship education: Relationship between education and entrepreneurial activity. Psicothema 2011. Vol. 23, no 3, pp. 453-457. www.psicothema.com
7. Seikkula & Leino, J. (2011). The implementation of entrepreneurship education through curriculum reform in Finnish comprehensive schools. Journal of Curriculum Studies, 43 (1), 69-85. <http://dx.doi.org/10.1080/00220270903544685>
8. Koopman, Ruud, Hammer, Matthijs and Hakkert, Arjan. (2013) Teaching teachers in effectual entrepreneurship. In: 2nd Effectuation conference, June 3rd & 4th.

رویکرد یادگیری کارآفرینانه می‌تواند از سنین خردسالی و در کلیه محیط‌های آموزشی به‌طور رسمی و غیررسمی، توسط همه افرادی که در تربیت کودکان سهیم‌اند، مورد استفاده قرار گیرد

کنند.

- نقش بازی در آن زیاد باشد.

- کودکان را به یادگیری و مسئولیت‌پذیری تشویق کند؛

به طوری که به‌صورت نظام‌مند به میزان آگاهی‌های کودکان از توانایی‌های خود توجه کند و آن‌ها را قادر سازد که پیشرفت‌های خود را در زمینه‌های مختلف مشاهده کنند (به نقل از پرهیزکار و همکاران، ۱۳۸۳).

به‌طور خلاصه، در روند آموزش کودکان در رویکرد یادگیری کارآفرینانه طی کردن چهار گام اصلی ضروری است: